

Vergaderjaar 2017–2018

34 863

EU-voorstel: Commissiemededeling inzake de Europese identiteit versterken via onderwijs en cultuur – Bijdrage van de Europese Commissie aan de bijeenkomst van de leiders in Göteborg op 17 november 2017 COM (2017) 673

A

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 23 januari 2018

De vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap¹ heeft in haar vergaderingen van 21 november en 12 december 2017 gesproken over de Mededeling van de Europese Commissie «De Europese identiteit versterken via onderwijs en cultuur».² Naar aanleiding hiervan hebben de leden van de PVV-fractie enige opmerkingen gemaakt en vragen gesteld bij brief van 14 december 2017 aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

De Minister heeft op 19 januari 2018 gereageerd.

De commissie brengt bijgaand verslag uit van het gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
Bergman

¹ Samenstelling:

Ten Hoeve (OSF), Koffeman (PvdD), De Vries-Leggedoor (CDA) (*voorzitter*), Ganzevoort (GL), Martens (CDA), Sent (PvdA), Van Strien (PVV), Kok (PVV), Bruijn (VVD), Gerkens (SP), Van Apeldoorn (SP), Atsma (CDA), Van Hattem (PVV), Jorritsma-Lebbink (VVD), Köhler (SP), Nooren (PvdA), Pijlman (D66), Rinnooy Kan (D66), Schalk (SGP), Schnabel (D66) (*vice-voorzitter*), Bikker (CU), Klip-Martin (VVD), Sini (PvdA), Baay-Timmerman (50PLUS), A.J.M. van Kesteren (PVV).

² Zie dossier E170036 op <https://www.eerstekamer.nl/eu/>.

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Den Haag, 14 december 2017

De commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft in haar vergaderingen van 21 november en 12 december 2017 gesproken over de Mededeling van de Europese Commissie «De Europese identiteit versterken via onderwijs en cultuur».³

De Mededeling betreft de bijdrage van de Europese Commissie aan de bijeenkomst van de leiders in Göteborg op 17 november 2017. Zij geeft de leden van de PVV-fractie aanleiding enige opmerkingen te maken en vragen te stellen.

In deze Mededeling lezen de leden van de PVV-fractie dat de Europese Commissie de Europese identiteit, solidariteit en saamhorigheid wil versterken via onderwijs en cultuur. Met het financieren van onder andere Euronews in 9 talen en in het Arabisch en Farsi denkt de Europese Commissie het opkomend populisme en de verspreiding van nepnieuws, een bedreiging van de Europese identiteit, het hoofd te kunnen bieden. In een brief van Nederlandse Minister van Buitenlandse Zaken (d.d. 13 november 2017) vooruitlopend op de sociale top in Göteborg⁴ schrijft de Nederlandse regering bij monde van de Minister dat de regering kansen ziet in onderlinge uitwisseling van «good practices» tussen de lidstaten, en dat nieuwe EU-beleidsvoorstellen zullen worden gezien vanuit het kader van subsidiariteit en binnen de bestaande verdeling van bevoegdheden. De kans is groot dat versterking van de Europese identiteit via onderwijs en cultuur en bestrijding van vermeend populisme en nepnieuws via Euronews geen recht doet aan het subsidiariteitsbeginsel waar de Nederlandse regering aan hecht.

Naar aanleiding van deze brief en bovenstaande zouden de leden van de PVV-fractie de regering dan ook de volgende vragen willen stellen. Is de regering van mening dat de genoemde Mededeling van de Europese Commissie, waarin onder andere wordt gesuggereerd om de Europese eenheid en identiteit via onderwijs en cultuur te versterken, en Europese uitzendingen van Euronews in 9 talen en het Arabisch en het Farsi te financieren, die de Europese eenheid versterken en het zogenaamde populisme en nepnieuws bestrijden, niet valt binnen het kader van subsidiariteit en de bestaande verdeling van bevoegdheden? En zo nee, waarom niet?

De commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap ziet met belangstelling uit naar uw reactie en ontvangt deze graag binnen vier weken na dagtekening van deze brief.

De voorzitter van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
G. de Vries-Leggedoor

³ Zie dossier E170036 op <https://www.eerstekamer.nl/eu/>.

⁴ Kamerstukken II 2017/18, 21 501-31, nr. 462.

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 januari 2018

Naar aanleiding van de bespreking over de mededeling van de Europese Commissie «De Europese identiteit versterken via onderwijs en cultuur» in de vaste Kamercommissie Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), heeft de voorzitter van die vaste Kamercommissie mij op 14 december jl. enkele opmerkingen en vragen van de PVV-fractie gezonden.

In antwoord hierop wijs ik op mijn brief aan de beide Kamers waarin ik namens het kabinet heb gereageerd op de genoemde mededeling (Tweede Kamer, 2017–2018, 22 112, nr. 2443 d.d. 11 december 2017). Daarin ben ik ook ingegaan op de bevoegdheden van de Europese Unie op de onderwerpen die in de mededeling worden behandeld, alsook op de subsidiariteit en proportionaliteit van de voorgestelde initiatieven en maatregelen.

Meer specifiek informeert de PVV-fractie van de Eerste Kamer naar het kabinetsstandpunt met betrekking tot de voornemens in de mededeling over de nieuwszender Euronews.

Deze nieuwszender kent sinds de oprichting in 1993 een aantal aandeelhouders, overwegend publieke omroepen, uit 21 Europese en Noord-Afrikaanse landen. Er is geen Nederlandse aandeelhouder. De zender ontvangt vanuit de EU begroting een jaarlijkse subsidie (35% van het budget van Euronews, een bedrag van € 25 miljoen per jaar).

De Commissie geeft in de uitgebrachte Mededeling aan de Europese dimensie van Euronews te willen versterken en hierover op politiek niveau te willen nadenken en spreken. Mede tegen de achtergrond van het groeiende aantal particuliere omroepen van buiten de EU die aandeelhouder zijn geworden ten koste van nationale publieke omroeporganisaties binnen de EU (die in de loop der jaren minderheidsaandeelhouder zijn geworden).

Het kabinet deelt de geuite zorgen en bezwaren van de PVV-fractie van de Eerste Kamer niet. De Europese Unie mag vanuit het oogpunt van subsidiariteit bijdragen aan Euronews.

Daarbij heeft het kabinet twee aanvullende overwegingen om positief te staan tegenover het (voort)bestaan van een nieuwszender op Europees niveau, met voldoende waarborgen ten aanzien van onafhankelijkheid van politiek en commercie.

Zoals ook door het vorige kabinet bij de behandeling van het Verslag over het EU-burgerschap 2017 als standpunt ingenomen, verwelkomt het kabinet informatiecampagnes en stimulering van bewustwording op dit gebied, waaraan media zoals Euronews een bijdrage kunnen leveren. Mede om het bewustzijn van de rechten en gemeenschappelijke waarden die ook verbonden zijn met het EU burgerschap te bevorderen (Tweede Kamer, 2016–2017, 22 112, nr. 2333).

Een tweede, meer actuele reden vormt, zoals ook aangegeven door de Commissie, het verschijnsel nepnieuws. Het kabinet volgt de ontwikke-

lingen op dit gebied in Nederland en Europa op de voet⁵. Gezamenlijk trekt het kabinet op om vrije, onafhankelijke media en kwalitatief goede nieuwsvoorziening te bevorderen. Het kabinet vindt dat, vanuit het oogpunt van rechtsstatelijkheid en het functioneren van de democratie binnen de Europese Unie, de Europese Commissie op Europees niveau hieraan ook kan (blijven) bijdragen.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
I.K. van Engelshoven

⁵ Zie onder meer de brief van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (Tweede Kamer, 2017–2018, 26 643, nr. 508) en de brief van de Minister voor basis- en voortgezet onderwijs en media (Tweede Kamer, 2017–2018, 34 775 VIII, nr. 31, introductie en hoofdstuk 4, paragraaf 1).